

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2022 | SK

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Úvodník

Zásada rodovej rovnosti pri zostavovaní rozpočtu EÚ

Rozpočty nie sú neutrálne. Môžu byť ukazovateľmi záväzku napríklad naplňať potreby žien a dosiahnuť rodovú rovnosť.

Komisia EHSV pre finančné a rozpočtové záležitosti sa preto rozhodla vykonať hĺbkovú analýzu rodového rozpočtovania. O čo vlastne ide? Ide o zohľadňovanie aspektu rodovej rovnosti pri navrhovaní a plnení rozpočtu. To znamená, že treba presadzovať zodpovednosť a transparentnosť, pokiaľ ide o potenciálne vplyvy rozhodnutí o výdavkoch na rodovú rovnosť, a určiť cieľové skupiny príjemcov, aby sa zabránilo diskriminácii alebo nerovnostiam pri vykonávaní rôznych politík a opatrení. Táto metodika umožňuje lepšie pochopiť, ako môžu mať príjmy a výdavky v rámci politík rôznych orgánov, inštitúcií a vlád

odlišný vplyv na ženy a mužov. Môže to tiež napomôcť tomu, aby sa verejné zdroje využívali spôsobom, ktorý môže zlepšiť efektívnosť a účinnosť rozpočtov a politík.

Rodovo responzívne rozpočtovanie vychádza zo záväzku EÚ uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a Európsky parlament a Rada opakovane vyzvali členské štáty, aby tento prístup zaviedli a uplatňovali. Európska komisia sa takisto zasadzuje za metodiku, ktorá by umožňovala posúdiť rodový vplyv výdavkov v celom rozpočte EÚ.

Autori štúdie, ktorú dal vypracovať výbor BUDG Európskeho parlamentu, odporučili, aby Európsky parlament, Európska komisia a Rada urobili potrebné kroky na zohľadnenie zásady rodovej rovnosti pri zostavovaní rozpočtu EÚ. Európsky parlament vo svojom uznesení ukázal, že je odhodlaný uplatňovať rodové rozpočtovanie, okrem iného aj s cieľom inšpirovať ďalšie inštitúcie EÚ.

Myslím, že Európsky výbor regiónov má veľmi dobré možnosti na to, aby toto odporúčanie pretavil do praxe. Európsky parlament by na presadzovanie tohto cieľa mohol využiť plenárne diskusie o rozpočte a rozpočtovom absolutóriu. Zohľadnenie rodového rozpočtovania pri zostavovaní a plnení rozpočtu zo strany európskych inštitúcií si bude nevyhnutne vyžadovať politický záväzok a legislatívne opatrenia. Dôkladne zvážime, či sa náš výbor ako poradný orgán zastupujúci organizácie občianskej spoločnosti môže podieľať na tomto strategickom a dôležitom procese.

Giulia Barbucci, podpredsedníčka EHSV pre rozpočet

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

20. júna 2022, Brusel

Konferencia na tému „Jedno zdravie“

6. júla 2022, Bratislava

Právny štát: prečo by nás mal zaujímať?

13. – 14. júla 2022, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

31. júla 2022 od 10.00 hod. (bruselského času)

Cena pre občiansku spoločnosť: Vytvoriť lepšiu budúcnosť pre mladých ľudí a pomôcť vojnovým obetiam z Ukrajiny - termín podávania prihlášok

Z UKRAJINY, NA CESTE DO...

Kolja žije sám vo svojom byte, ktorý priamo v centre mesta Irpiň čiastočne zničili ruské nálety. Jeho jediným spoločníkom je mačka patriaca rodine. Rodina utiekla do Francúzska, no on sa rozhodol zostať, pretože, ako hovorí, musí brániť svoj domov a majetok. Pochválil sa nám s fotografiami svojich detí, ich medailami z baletu a taekwonda, a povedal nám, že „až bude po všetkom“, určite ich zasa čoskoro uvidí.

Costas Constantinou je šéfredaktorom cyperského denníka Politis. V marci a potom opäť v apríli vycestoval na Ukrajinu, aby priniesol svedectvo o vojne, utečeneckej kríze a o boji bežných Ukrajincov o prežitie. Veľká vďaka **Costasovi Constantinouovi** za to, že sa s nami podelil o moment, ktorý sa mu podarilo zachytiť. (ks)

K VECI

V našej rubrike „K veci“ prinášame názory členov EHSV na dôležité otázky týkajúce sa európskeho programu. **Alena Mastantuono** je jednou zo spravodajkýň stanoviska na tému *REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu*, ktoré EHSV prijal na svojom májovom plenárnom zasadnutí. Dnes, osobitne pre našich čitateľov, pani **Mastantuono** prezradí viac o novom

balíku opatrení plánu REPowerEU, ktorý Európska komisia predstavila 18. mája 2022. (ehp)

RUSKÁ RULETA V EURÓPE

Hrozba Kremľa, že vypne kohútiky s ruským plynom, zvyšuje tlak na Európu. Na zoznam krajín, ktoré sú v konflikte s ruskou vládou a ktorým boli zastavené dodávky plynu, teraz okrem Poľska a Bulharska pribudli aj Fínsko, Dánsko a Holandsko.

Európska komisia predstavila 18. mája svoj plán REPowerEU vo výške 300 miliárd eur, ktorého cieľom je zbaviť sa do roku 2027 závislosti od energie dovážanej z Ruska. Vlády členských štátov EÚ hľadajú riešenia, ako rýchlo nahradiť dodávky energie z Ruska. Urýchľujú zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a investujú veľké sumy peňazí do budovania infraštruktúry potrebnej na dovoz skvapalneného zemného plynu a na napĺňanie zásobníkov plynu. Hľadajú tiež oblasti, kde sa dá ušetriť energia a nahradiť plyn. Medzitým čas beží a nikto nevie, kto bude ďalším terčom v tejto ruskej rulete. Situácia je nepochybne mimoriadne vážna a vyžaduje si bezprecedentné opatrenia.

Ďalšie extra investície do infraštruktúry a zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov sa zdajú byť zložité, najmä v časoch, keď sa ekonomiky zotavujú z pandémie ochorenia COVID-19. Každé vynaložené euro treba nájsť v ekonomických podmienkach, kde vládne vysoká inflácia, alebo sa musí požičať, čo má tiež svoju cenu a prispieva k riziku zadlženia. Trhové pravidlá zároveň znamenajú, že popri vyššom dopyte rastú aj ceny. Okrem toho hrozí, že dodatočné náklady na ochranu a bezpečnosť spôsobené vojnou vyženú ceny energií ešte nahor. Ďalšou výzvou, ktorej čelíme, je narušenie dodávateľských reťazcov, čo sťažuje zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov.

V snahe urýchliť zavádzanie čistých technológií sa plán REPowerEU správne zameriava na skrátenie trvania povoľovacích procesov, pričom nové projekty veternej a solárnej energie sa považujú za „prevažujúci verejný záujem“. V pláne sa tiež v súlade so stanoviskom EHSV k oznámeniu o REPowerEU žiada, aby sa v zónach s nízkym rizikom pre životné prostredie zaviedli na vnútroštátnej úrovni tzv. vhodné oblasti. Zároveň sa v ňom navrhuje zvýšiť cieľovú hodnotu EÚ týkajúcu sa obnoviteľných zdrojov energie na 45 % do roku 2030 oproti minuloročnej cieľovej hodnote 40 % a zvýšiť cieľ energetickej efektívnosti z cieľovej hodnoty 9 % z júla 2021 na hodnotu 13 %. Ďalším návrhom je povinné zavedenie solárnych panelov na verejných budovách do roku 2025 a nových bytových budovách do roku 2029. Vzhľadom na súčasnú situáciu na trhu je jasné, že dosiahnutie týchto cieľov jednoducho nie je technicky možné. Byť ambiciózny je dobré, ale naše ciele musia zostať realistické a spoľahlivé.

Komisia v pláne poukazuje aj na to, že Európa bude čeliť vyšším a nestálejším cenám energií, ak by viac krajín zakázalo ruskú energiu. Situácia si vyžaduje cielené dočasné opatrenia v členských štátoch, ktoré čo najmenej narušia trh EÚ, alebo opatrenia na úrovni EÚ, ktoré neohrozia úsilie o dekarbonizáciu alebo dodávky energie. Stručne povedané, trhové intervencie môžu ohroziť dlhodobějšíe ciele, pretože vytvoria neistotu pre investorov a odradia od dekarbonizácie odvetvia energetiky.

Ukázalo sa, že európsky trh s elektrickou energiou dokáže správne fungovať a predchádzať výpadkom dodávok elektrickej energie alebo dokonca výpadkom elektriny v určitých oblastiach. Všetko bude závisieť od solidarity medzi členskými štátmi na trhu EÚ s elektrickou energiou, a to nielen pred najbližšou zimou, ale aj pred ďalším kolom „ruskej rulety“.

Alena Mastantuono, členka EHSV

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

Jedna otázka pre...

V tejto rubrike dávame členom EHSV možnosť odpovedať na otázku týkajúcu sa témy, ktorú považujú za jednu z priorít európskej agendy.

Výbor na svojom májovom plenárnom zasadnutí prijal uznesenie na tému *Zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti do národných plánov podpory obnovy a odolnosti – ako ho môžeme zlepšiť?* **Luca Jahier** je jedným z troch spravodajcov tohto uznesenia, ďalšími dvoma sú Gonçalo Lobo Xavier a Javier Doz Orrit.

Pozvali sme pána **Jahiera**, bývalého predsedu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (2018 – 2020) a súčasného podpredsedu skupiny Európsky semester, aby odpovedali na jednu otázku týkajúcu sa tejto témy. (ehp)

Luca Jahier: Národné plány obnovy a odolnosti sa už uplatňujú v praxi

EHSV info: Ako podľa Vás postupuje realizácia národných plánov obnovy a odolnosti v členských štátoch?

Luca Jahier: Pred rokom bola implementácia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na úplnom začiatku, pričom len veľmi málo krajín vtedy pokročilo s prípravou svojich národných plánov.

Bolo treba v prvom rade vyskúšať a vyzdvihnúť uplatňovanie článku 18 príslušného nariadenia EÚ, pokiaľ ide o zapojenie organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, miestnych orgánov, univerzít a ďalších zainteresovaných strán do prípravy, uplatňovania a monitorovania plánov.

Tohto roku sfinalizovalo svoje plány 26 krajín (Holandsko je už tiež v záverečnej fáze prípravy) a s výnimkou len dvoch krajín, a to z dôvodu podmienky dodržiavania zásad právneho štátu, plány všetkých ostatných krajín už boli schválené a mnohé z nich sa už zavádzajú do praxe. Niektoré plány boli úplne dokončené, prvých šesť mesiacov ich implementácie vyhodnotila EÚ pozitívne a v druhom šesťmesačnom období dosahujú rýchly pokrok. Takže uplatňovanie článku 18 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti už prináša svoje ovocie a konečný obsah národných plánov obnovy a odolnosti teraz organizovaná občianska spoločnosť hodnotí väčšinou pozitívne.

Hoci v zapojení organizovanej občianskej spoločnosti v jednotlivých členských štátoch je veľa kvalitatívnych rozdielov (niekde je skutočne minimálne), boli identifikované aj viaceré inšpiratívne osvedčené postupy. Napríklad vo Francúzsku, Luxembursku, Rakúsku, Španielsku a Švédsku sa rozvíja úzka a konštruktívna spolupráca s vládami, ktorú posilňuje transparentnosť a prebiehajúci dialóg. Česko, Estónsko, Fínsko, Španielsko a Taliansko zase zriadili webovú stránku alebo vládny portál na propagáciu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s transparentnými informáciami, ktoré sú prístupné verejnosti. V Taliansku bolo v novembri 2021 uzatvorené stále partnerstvo za okrúhlym stolom na vládnej úrovni, ktoré koordinuje predseda národného hospodárskeho a sociálneho výboru. V Chorvátsku je organizovaná občianska spoločnosť zapojená do prípravy verejných súťaží na implementáciu národného plánu obnovy a odolnosti. Portugalsko vytvorilo národný monitorovací výbor, ktorý zahŕňa medzi inými zástupcov sociálnych partnerov, univerzít a sociálneho sektora.

Takže na záver môžeme povedať, že je potrebné ďalej vyzdvihovať tento aspekt a podnecovať členské štáty, aby sa týmito príkladmi inšpirovali a osvojili si takéto osvedčené postupy. Okrem toho môžeme potvrdiť, že kvalitná, účinná a stabilná účasť organizácií občianskej spoločnosti na správe hospodárskych záležitostí v členských štátoch by mala byť založená na právnych predpisoch, ako aj na verejných a transparentných postupoch, ktoré by zaručovala smernica alebo nariadenie EÚ.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

Každý mesiac vám v našej rubrike „Mimoriadny hosť“ predstavujeme jednu osobnosť, ktorej práca a angažovanosť sú zdrojom inšpirácie. Ich odvaha, sila charakteru a odhodlanie konať sú žiarivým príkladom a ich statočnosť je obdivuhodná. Tentokrát je naším hosťom **Kostas Onisenko**.

Kostas Onisenko je novinár, ktorý viac ako 20 rokov pracuje pre grécke médiá, noviny a televíziu. Od roku 2014 sa venuje vojne medzi Ruskom a Ukrajinou, zatiaľ čo posledných päť rokov žije v Kyjeve, odkiaľ posiela správy rôznym gréckym médiám. Onisenko zároveň pravidelne informuje grécku verejnosť o vývoji na Ukrajine prostredníctvom svojich stránok na sociálnych sieťach.

Objektívnosť alebo etika? Dilema médií pri informovaní o vojne na Ukrajine

Od vojny vo Vietname sa medzinárodná novinárska komunita usiluje o objektívne vojnové spravodajstvo, inými slovami, snaží sa neprejavovať podporu žiadnej strane konfliktu. Táto nová prax bola považovaná za obrovský pokrok smerom k objektívnosti, na rozdiel od predchádzajúcej praxe zaužívanej v žurnalistike, keď boli reportéri súčasťou vojenských zložiek niektorej krajiny. Bolo to možné samozrejme vďaka hospodárskemu rastu médií, ale aj z toho dôvodu, že mnohé konflikty sa odohrávali ďaleko od sídel veľkých mediálnych spoločností. Išlo o „zahraničné“ vojny, takže novinári sa dokázali pomerne ľahko odosobniť. Vojna na Ukrajine túto teóriu naštrobila a je pravdepodobné, že v blízkej budúcnosti to prinesie veľké zmeny v celkovom fungovaní médií a v ich vzťahoch so spoločnosťou a štátom.

Pokiaľ ide o komunikáciu, o vojne na Ukrajine, ktorá sa začala už v roku 2014 inváziou Ruska na Kryme, sa už od začiatku šíri množstvo klamstiev. Medzinárodné spravodajské médiá, malé aj veľké, informovali o „neonacistoch, ktorí utláčajú po rusky hovoriace obyvateľstvo“ na západe Ukrajiny, na čo sa odvolával Kreml, aby mohol pokračovať vo svojich zverstvách. Zverejňovanie takýchto správ nebolo ani tak prejavom nekompetentnosti západných médií, ako skôr dôkazom toho, že západný mediálny systém nie je pripravený spracovať taký veľký nával dezinformácií, ktorý zorganizovala a financovala Moskva. Bol to signál, ktorý nás upozorňoval, že Moskva využíva slobody západného sveta na to, aby na ne útočila.

Keď sa to stalo evidentným, obzvlášť v priebehu uplynulých troch mesiacov, veľká časť zahraničných novinárov sa otvorene postavila na stranu Ukrajiny. Nebolo to len preto, že Ukrajina sa stala obeťou nevyprovokovaného útoku, ale aj preto, lebo títo novinári pochopili, že sa tu útočí aj na všetky zásady a hodnoty, na ktorých spočíva okrem iného sloboda prejavu a fungovanie médií.

Na prvý pohľad by sa toto ich rozhodnutie mohlo chápať ako „povinnosť“ novinárskej komunity zostať objektívnou, ak vôbec možno „objektívne“ či „nestranne“ opísať násilníka a jeho obeť. Táto vojna jasnejšie než akákoľvek iná udalosť ukázala, že udržať si „objektívny odstup“ od obete a páchatel'a vždy nahráva páchatel'ovi.

Dilemou bolo tiež rozhodnúť sa medzi objektívnosťou a etikou. Môže sa to zdať zvláštne, ale mnohé veľké médiá čelia tejto dileme. Natískala sa tiež otázka, či je Európa, aspoň ako ju vidia Ukrajinci, pripravená hájiť svoje slobody, aj keď si to bude vyžadovať prísnejšiu kontrolu ich porušovania,

Počas uplynulých ôsmich rokov ukrajinská spoločnosť a najmä novinári na Ukrajine vedeli, že sa Ruská federácia (a odteraz aj akákoľvek iná mocnosť, ktorá konšpiruje proti európskym zásadám a hodnotám) domnieva, že sa naša sloboda prejavu a naše médiá ako inštitúcia môžu použiť ako nástroj vojny. Proti nám.

Napriek vojenskej invázii voči Ukrajine boli aj Ukrajinci v uplynulých ôsmich rokoch vykresľovaní ako zodpovední alebo spoluzodpovední za túto situáciu. Označovali ich za páchatel'ov, hoci v skutočnosti boli obeťami. Tieto skutočnosti mali svoju odozvu aj na bojisku, v podobe menších sankcií voči Rusku,

oneskorených dodávok zbraní Ukrajine atď. Situácia sa v súčasnosti mení nielen vďaka novinárskej práci, ktorá pomáha odhaľovať kolosálne lži Ruska, ale aj vďaka tomu, že mnohí novinári znovu objavujú svoju úlohu v spoločnosti. Novinári totiž nie sú len bezduchí poslovia správ, ale predstavujú centrálny nervový systém spoločnosti, ktorý okrem iného pomáha odpovedať na jednu základnú otázku: čo je dobro a čo je zlo?

Kostas Onishenko

Kostas Onišenko je grécky novinár, ktorý žije a pracuje ako korešpondent gréckych médií na Ukrajine

AKTUALITY EHSV

Charles Michel vo svojom prejave v EHSV vyzýva na vytvorenie európskeho geopolitického spoločenstva, ktorého súčasťou bude aj Ukrajina

Na úvod májového plenárneho zasadnutia predsedníčka EHSV zdôraznila, že „je nevyhnutné, aby sme v spojitosti s následkami vojny na Ukrajine a geopolitickými výzvami, ktoré na nás čakajú, zaujali jednotný postoj. Európa sa musí zmeniť z lídra v oblasti krízového riadenia na svetového lídra, pokiaľ ide o formovanie budúcnosti.“

Predseda Európskej rady **Charles Michel**, ktorý navrhol nový prístup k rokovaniam o rozšírení, uviedol, že Kreml sa mýlil, pokiaľ ide o vlastné vojenské schopnosti, silu ukrajinského odporu a európske odhodlanie a jednotu.

EÚ by vzhľadom na pomalý pokrok v rokovaní s krajinami západného Balkánu a nové žiadosti Ukrajiny, Gruzínska a Moldavska o prístup mala zvážiť prístup takzvanej „primeranej a riadenej integrácie“.

Podľa Charlesa Michela by „riešením mohla byť postupná a progresívna integrácia počas prístupového procesu“.

Predseda Európskej rady hovoril o vytvorení európskeho geopolitického spoločenstva, keďže EÚ preberá zásadnejšie politické vedenie. V rámci tohto spoločenstva by hlavnou oblasťou spolupráce bola zahraničná

politika. Predseda dodal, že „cieľom je dosiahnuť konvergenciu a prehĺbiť operačnú spoluprácu so zámerom sústrediť sa na spoločné výzvy, mier, stabilitu a bezpečnosť na našom kontinente.“

Spresnil však, že „táto iniciatíva nemá v žiadnom prípade za cieľ nahradiť rozšírenie alebo hľadať nové ospravedlnenie za odklad. Jej zámerom nie je ani zaručiť zúčastňujúcim sa krajinám, že sa niekedy v budúcnosti stanú členmi EÚ.“ (at)

Holistický a súdržný migračný systém môže Európu ochrániť pred hrozbami v podobe diktátorov a utečeneckých kríz

V reakcii na štátom podporované zneužívanie migrantov na vonkajších hraniciach EÚ usporiadal EHSV konferenciu na túto tému, na ktorej sa vyzdvihla dynamika europeizácie migračnej politiky. Autoritárski vodcovia doteraz využívali humanitárne utrpenie na vydieranie Európy, pretože si uvedomujú rozdiely v migračnej politike na kontinente.

Konferencia s názvom *Dochádza k europeizácii migračnej politiky? Poučenie zo zneužívania migrácie a vojny na Ukrajine* sa konala súbežne so schôdzou komisie pre vonkajšie vzťahy (REX).

Treba pripomenúť, že zneužívanie migrantov zo strany bieloruského režimu nebolo prvým prípadom tohto druhu – podobne konalo aj Turecko, Líbya či Maroko.

Na problematiku zneužívania migrantov ako zbrane v rukách autoritárskych lídrov reagoval podpredseda Európskej komisie pre podporu európskeho spôsobu života **Margaritis Schinas**: „Hlavné poučenie v súvislosti s našimi politikami spočíva v zistení, že *dokiaľ nebudeme schopní sa dohodnúť na spoločnom migračnom systéme, budeme terčom takýchto krokov.*“

Ako v tejto súvislosti zdôraznila predsedníčka EHSV **Christa Schweng**, „*táto utečenecká kríza jasne ukázala, že dôsledky migrácie pociťujú všetky členské štáty. EÚ musí využiť aktuálny impulz na to, aby pokročila v oblasti Nového paktu pre migráciu a azyl s cieľom vykonať systematickú zmenu, ktorá je potrebná na rozvoj rozumnej azylovej a migračnej politiky EÚ založenej na právach.*“

„*Nastal čas geopolitiky. Rovnako ako sme sa spojili v čase pandémie, má aj táto vojna rovnaký účinok na európsku verejnú mienku, a to je veľmi dôležité,*“ dodal **Margaritis Schinas**. (at)

Dialóg s občianskou spoločnosťou v EÚ nesmie byť potlačený

Európsky hospodársky a sociálny výbor vyzval inštitúcie EÚ, aby prijali politiku nulovej tolerancie voči členským štátom, ktoré svojimi postojmi a postupmi bránia práci občianskej spoločnosti a obmedzujú priestor na jej činnosť v Európe.

V snahe reagovať na takýto vývoj EHSV žiada EÚ, aby konala viacerými spôsobmi, ako napríklad odopretím finančných prostriedkov EÚ krajinám, ktoré nedodržiavajú jej hodnoty. Tým sa zaistí úplné zapojenie občianskej spoločnosti do všetkých štádií tvorby politiky a ochráni sa participatívna demokracia v Európe.

EHSV vo svojom stanovisku na tému Úloha občianskej spoločnosti ako strážcu spoločného blaha pri obnove po pandémie konštatuje, že občianska spoločnosť v Európe naďalej čelí mnohým vážnym prekážkam a

že jej priestor sa v niektorých častiach EÚ drasticky obmedzuje. K tomuto dochádza aj napriek tomu, že občianska spoločnosť zohrala kľúčovú úlohu pri zmierňovaní následkov pandémie a od prvého dňa ruskej agresie poskytla ukrajinským utečencom príkladnú pomoc.

„Občianska spoločnosť pomohla našej spoločnosti prekonať pandémiu ochorenia COVID-19 a bola pri tom hnacou silou. Súčasná ukrajinská kríza zasa jasne ukázala, aká cenná a dôležitá je občianska spoločnosť pre naše demokracie,“ vyhlásil spravodajca stanoviska **Ioannis Vardakastanis**.

Občianska spoločnosť sa teraz pripravuje na kľúčovú úlohu pri obnove po ničivej kríze spôsobenej ochorením COVID-19 a do tohto procesu sa budú musieť zapojiť všetky časti spoločnosti. EÚ musí dohliadnuť na to, že medzi občianskou spoločnosťou a politikmi bude fungovať dialóg, pretože jeho absencia je jednou z hlavných prekážok, ktorým čelí európska občianska spoločnosť na všetkých úrovniach.

Ďalšou prekážkou je nedostatočné zmysluplné zapojenie občianskej spoločnosti do rozhodovacích procesov týkajúcich sa dôležitých politík a legislatívy.

EHSV sa domnieva, že inštitúcie EÚ by mali mať „nulovú toleranciu“ voči takémuto postoju a mali by reagovať „rázne a nekompromisne“. Zapojenie občianskej spoločnosti do rozhodovacieho procesu je totiž neoddeliteľnou súčasťou základných hodnôt a zmlúv EÚ. Na európskej a vnútroštátnej úrovni by sa mali prijať právne predpisy, aby sa zabránilo takýmto praktikám.

Organizácie občianskej spoločnosti by mali získať finančnú a technickú podporu od EÚ, ako aj od miestnych samospráv a vnútroštátnych orgánov, aby mohli plniť svoju úlohu bez toho, aby bola ohrozená ich nezávislosť. (II)

Obnova bude úspešná len vtedy, ak sa bude systematicky zapájať európska občianska spoločnosť?

EHSV prijal nové uznesenie o zapojení organizovanej občianskej spoločnosti do vykonávania a monitorovania národných plánov podpory obnovy a odolnosti. Nedávna konzultácia ukázala, že, napriek nariadeniu, organizovaná občianska spoločnosť nie je do týchto plánov dostatočne zapojená.

Výbor požaduje jasné pravidlá, ktoré by účinne napravili tento stav a nasmerovali hospodárstvo späť na správnu cestu. Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** počas diskusie o prijatí poukázala na to, že zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti do reforiem stanovených v národných plánoch podpory obnovy a odolnosti je nevyhnutné, ak sa má zlepšiť kvalita, transparentnosť a vykonávanie nových politík. Podpredseda skupiny Európsky semester **Gonçalo Lobo Xavier** informoval o niektorých hlavných zisteniach konzultácie.

Uviedol, že „konečný obsah národných plánov podpory obnovy a odolnosti hodnotí organizovaná občianska spoločnosť vo všeobecnosti pozitívne.“ Zdôraznil však, že „sociálny rozmer je často rozvinutý nedostatočne.“ Predseda skupiny Európsky semester **Javier Doz Orrit** predstavil hlavné odporúčania. Vyzval tiež členské štáty, aby „bezodkladne dodržiavali pravidlá stanovené v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, a Európsku komisiu a Parlament, aby to presadzovali.“ Podpredseda skupiny Európsky semester **Luca Jahier** sa podelil o niektoré osvedčené postupy a uviedol, že „problém nedostatočne účinného a kvalitného zapojenia organizovanej občianskej spoločnosti do hospodárskeho riadenia EÚ nebude uspokojivo vyriešený, kým sa neuskutoční reforma európskeho semestra.“

Výkonný podpredseda Európskej komisie **Valdis Dombrovskis**, ktorý sa tiež zúčastnil na diskusii, poukázal na dôsledky ruskej invázie na Ukrajinu pre oživenie globálnej ekonomiky a ekonomiky EÚ, ako aj na opatrenia, ktoré je potrebné prijať na ich zmiernenie a posun vpred. (tk)

EHSV varuje: Vojna na Ukrajine predstavuje pre politiku súdržnosti EÚ veľkú výzvu

Politika súdržnosti je kľúčom k prekonaniu krízy spôsobenej ochorením COVID-19, dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050 a zníženiu rozdielov v Európe. V nedávnom stanovisku EHSV upozorňuje, že najväčšou výzvou pre túto politiku v blízkej budúcnosti je vojna na Ukrajine.

V snahe pomôcť utečencom a zabezpečiť Ukrajinu európsku integráciu treba konať rýchlo. EHSV vo svojom stanovisku zdôrazňuje, že je jednoznačne za skoré pripojenie Ukrajiny k EÚ, a vyzýva, aby sa v tomto smere upravili súvisiace finančné nástroje.

Výbor konkrétne navrhuje vytvorenie samostatného fondu EÚ na podporu povojnovej obnovy a rozvoja. Stanovisko prijaté na májovom plenárnom zasadnutí analyzuje oznámenie Európskej komisie o jej správe *Súdržnosť v Európe do roku 2050*.

Správa bola zverejnená dva týždne pred ruskou inváziou na Ukrajinu, a preto nebrala do úvahy jej dôsledky. Spravodajca **Krzysztof Balon** uviedol, že „z krátkodobého a strednodobého hľadiska je najväčšou výzvou pre politiku súdržnosti ruská agresia, ktorá je v skutočnosti aj aktom agresie voči Európskej únii“. Pomocný spravodajca **Gonçalo Lobo Xavier** doplnil, že „politika súdržnosti naďalej ostáva základným nástrojom na oživenie a odolnosť európskeho hospodárstva, pričom osobitný dôraz by sa mal klásť na MSP“. (tk)

EHSV požaduje, aby bol schengenský priestor otvorený a bezpečný

Vojna na Ukrajine spôsobila bezprecedentný tok utečencov, ktorí hľadajú útočisko v EÚ. Je preto naliehavé prijať účinné, humanitárne a humanitárne spoločné európske predpisy o migrácii a azyle v otvorenom a zároveň aj bezpečnom schengenskom priestore. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) na to upozornil vo svojom stanovisku na túto tému, ktoré bolo prijaté na májovom plenárnom zasadnutí.

„Ruská vojenská agresia voči Ukrajine úplne zmenila situáciu. Z historického hľadiska je to zatiaľ najväčšia hrozba pre fungovanie schengenského priestoru a bezpečnosť EÚ. Hrozné udalosti na Ukrajine opätovne potvrdzujú, že je dôležité zaistiť bezpečnosť na vonkajších hraniciach schengenského priestoru a stabilitu ako základný predpoklad vnútornej bezpečnosti v Európe,“ uviedol spravodajca [stanoviska na tému](#)

[Balík pre bezpečnostnú úniu/schengenský balík](#) **Krzysztof Balon**.

Dodal, že EHSV súhlasí s postojom Komisie, že akékoľvek uzatvorenie hraníc medzi krajinami Schengenu by malo byť len dočasné.

V uvedenom stanovisku sa EHSV zameriava na nový balík Komisie, ktorým sa aktualizujú pravidlá fungovania schengenského priestoru, pričom upozorňuje, že lepšou odpoveďou na bezpečnostné obavy členských štátov by bola väčšia a intenzívnejšia spolupráca a koordinácia medzi orgánmi presadzovania práva než znovuzavedenie kontrol na vnútorných hraniciach.

Výbor zdôrazňuje, že by sa malo zabezpečiť, aby EÚ a členské štáty pri riadení hraníc, migrácie a azylu za všetkých okolností rešpektovali Chartu základných práv Európskej únie, a najmä slobodu pohybu a pobytu, ako aj právo na azyl a zásadu zákazu vyhodenia alebo vrátenia. To isté platí aj pre všetky prípady policajnej a justičnej spolupráce medzi členskými štátmi.

EHSV vyzval členské štáty, aby proaktívne podporovali mechanizmus solidarity a prevzali za riadenie migrácie spoločnú zodpovednosť v súlade s ustanoveniami Nového paktu o migrácii a azyle.

Mechanizmy solidarity medzi členskými štátmi by sa mohli vytvoriť na základe smernice o dočasnej ochrane, ktorá bola nedávno aktivovaná v súvislosti s ruskou agresiou voči Ukrajine a ktorú EHSV veľmi oceňuje. Komisia by mala zvážiť rozšírenie rozsahu pôsobnosti tejto smernice na štátnych príslušníkov tretích krajín v prípade budúcich vážnych a naliehavých krízových situácií.

EHSV zároveň zopakoval svoje znepokojenie nad tým, že Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko a Cyprus sú stále vylúčené zo schengenského priestoru, a pripojil sa k výzve Komisie, aby Rada podnikla rýchle a rozhodné opatrenia na zmenu tejto situácie. (II)

EHSV víta dlho očakávaný akčný plán pre sociálne hospodárstvo

Prísnejšie opatrenia v štyroch konkrétnych oblastiach by podľa EHSV zvýšili jeho účinnosť. Výbor však zároveň víta, že mnohé z jeho návrhov boli zohľadnené.

EHSV vo svojom [stanovisku](#) prijatom na májovom plenárnom zasadnutí ocenil [akčný plán Európskej komisie pre sociálne hospodárstvo](#), ktorý preberá mnohé z návrhov, ktoré EHSV predložil za viac ako desať rokov.

Spravodajca stanoviska **Giuseppe Guerini** uviedol, že „výbor s nadšením víta prijatie tohto dlho očakávaného plánu, no tým sa práca len začína. Teraz nastal čas, aby sa tento plán realizoval prostredníctvom odvážnych a dlhodobých opatrení. EHSV má mnoho inovatívnych a

konkrétnych návrhov na to, ako zabezpečiť, aby sa v čo najväčšom počte členských štátov EÚ naplno využil potenciál sociálneho hospodárstva.“

EHSV v pláne vyčleňuje štyri kľúčové oblasti, v ktorých by sa podľa neho mohli prijať prísnejšie opatrenia:

- Aktívnejšie formy spolupráce medzi orgánmi verejnej správy a podnikmi sociálneho hospodárstva, ktoré pracujú spoločne na miestnej úrovni pri poskytovaní služieb všeobecného záujmu, pričom sa v smernici o verejnom obstarávaní bude jasnejšie rozlišovať medzi uplatňovaním všeobecného záujmu a činnosťami zameranými na hospodársku súťaž .
- Pri regulačných opatreniach, podľa možnosti vo forme usmernení, s cieľom objasniť požiadavky na prístup k štátnej pomoci a výšku podpory dostupnej pre členské štáty, aby sa mohla využiť všetka dostupná flexibilita na pomoc podnikom sociálneho hospodárstva. Nebude stačiť iba organizovať workshopy a webináre, ako to navrhuje Komisia.
- Systém garantovaných úverov a pôžičiek, ktorý už existuje pre MSP v celej EÚ a ktorý členské štáty vytvorili s jej podporou. Zavedenie nových finančných produktov na mobilizáciu súkromného financovania pre podniky sociálneho hospodárstva je dobrým a správnym krokom, no mnohé z týchto podnikov potrebujú pomoc, aj pokiaľ ide o prístup k bežným úverom.
- Špecifické zdaňovanie pre sociálne hospodárstvo je správne, ale členským štátom treba poskytnúť podporu, aby mohli vykonať koordinovanú fiškálnu harmonizáciu, napríklad tým, že niektoré z nich sa môžu inšpirovať najlepšimi postupmi, ako je oslobodenie od dane z nerozdeleného zisku, nižšie sadzby DPH a zníženie alebo oslobodenie od nákladov na sociálne poistenie. (dm)

Európa musí odhodlane bojovať proti šíreniu nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisťi

V stanovisku prijatom na májovom plenárnom zasadnutí Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) podporuje iniciatívu Európskej komisie rozšíriť zoznam trestných činov EÚ na všetky formy trestných činov z nenávisťi a nenávistných prejavov a nabáda Radu, aby tento návrh prijala.

Organizácie občianskej spoločnosti sú s nárastom nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisťi priamo konfrontované, keďže sú ich častým terčom a pomáhajú zasiahnutým komunitám. Výbor si preto uvedomuje, aké potrebné je chrániť ľudskú dôstojnosť, základné práva a rovnosť. Spravodajca Cristian Pîrvulescu v tejto súvislosti zdôraznil, že „demokracia ani samotná EÚ nie sú možné, ak ľudia žijú v strachu a

hanbe“.

Vďaka pokroku sociálnych médií a slobode pohybu sa verejná sféra v EÚ stala prepojenejšou. Preto je teraz nevyhnutné mať spoločný základ, ktorý umožní účinne bojovať proti nenávisti. Na to, aby sme zistili dosah týchto opatrení a vedeli im predchádzať, je potrebné aj zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie. Výbor odporúča venovať osobitnú pozornosť tým, ktorí zohrávajú dôležitú úlohu v boji proti nenávisti – učiteľom, novinárom a pracovníkom orgánov presadzovania práva. Okrem toho vyzýva politických lídrov, aby konali zodpovedne.

EHSV taktiež zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú pri predchádzaní trestným činom z nenávisti a v boji proti nim zohrávajú sociálni partneri na miestnej úrovni. Spoluspravodajkyňa Milena Angelova vyhlásila, že „organizácie občianskej spoločnosti nás varujú a chránia pred nenávisťou“. EÚ musí propagovať ich kódexy správania a osvedčené postupy a poskytovať viac finančných prostriedkov na to, aby sa ich znalosti a skúsenosti mohli čo najlepšie využiť. (gb)

Dôstojná práca: biznis by sa nikdy nemal robiť na úkor ľudskej dôstojnosti a slobody

Vzhľadom na prudký nárast detskej a nútenej práce a pokračujúce vykorisťovanie pracovníkov na celom svete je čoraz naliehavejšie, aby EÚ prijala opatrenia v záujme dôstojnej práce.

Členovia EHSV, zástupcovia európskych inštitúcií a Medzinárodnej organizácie práce (MOP), ako aj predstavitelia akademickej obce a organizácií občianskej spoločnosti sa 4. mája zišli na vypočutí s názvom „Dôstojná práca na celom svete“.

Cieľom vypočutia bolo prispieť k pripravovanému stanovisku EHSV na túto tému, ktoré sa zameriava na oznámenie Komisie o dôstojnej práci na

celom svete, prijaté vo februári, a tiež na návrh smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti.

Komisia sa týmito návrhmi usiluje zaistiť EÚ vedúcu úlohu pri presadzovaní dôstojnej práce doma i vo svete a zabezpečiť, aby milióny ľudí mohli dôstojne pracovať a žiť.

„Snívame o budúcnosti, kde bude práca dôstojná. Pre stovky miliónov ľudí na celom svete však dôstojná práca ešte ani zďaleka nie je skutočnosťou, preto je ťažké dosiahnuť ciele udržateľného rozvoja,“ uviedla spravodajkyňa stanoviska EHSV **María del Carmen Barrera Chamorro**.

Pandémia COVID-19 ešte zhoršila situáciu vo svete práce, pričom mnoho krajín zaznamenalo nárast neistých pracovných podmienok. Táto situácia neúmerne zasiahla ženy a zraniteľné skupiny, ako sú deti a pracovníci v neformálnom hospodárstve. Počet pracujúcich detí začal stúpať ešte pred pandémiou a v období rokov 2016 a 2020 vzrástol o viac než 8 miliónov, hoci predtým bola tendencia klesavá.

Teraz pracuje 160 miliónov detí, to znamená každé desiate dieťa vo svete. V situácii nútenej práce sa nachádza 25 miliónov ľudí. Vzhľadom na nedostatočnú sociálnu ochranu by sa v blízkej budúcnosti mohlo ďalších 46 miliónov detí stať detskými pracovníkmi.

Cieľom úsilia EÚ je podnecovať udržateľné a zodpovedné správanie podnikov na domácich trhoch, v krajinách mimo EÚ a vo všetkých článkoch globálnych hodnotových reťazcov. Kľúčovými nástrojmi budú politiky EÚ v oblasti zodpovednosti podnikov a transparentnosti. Okrem toho sa plánuje vytvoriť právny nástroj na zákaz výrobkov, ktoré sú výsledkom nútenej práce. Všetky politiky sa budú zasadzovať za rodovú rovnosť a nediskrimináciu.

„Vítame iniciatívu Komisie, ale potrebujeme ambicióznejší program a integrovanú politiku založenú na všeobecných ľudských právach. Dôstojná práca je v záujme ľudí, ale aj v záujme podnikov, spotrebiteľov a našej planéty,“ upozornila na záver spravodajkyňa. (II)

EÚ musí odstrániť prekážky, ktoré bránia zamestnanosti mladých ľudí so zdravotným postihnutím

EHSV zorganizoval 8. apríla vypočutie, na ktorom sa zišli poprední aktéri politiky v oblasti zdravotného postihnutia vrátane sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti. Všetci sa zhodli na tom, že miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, a najmä mladých ľudí, sa musí zvýšiť. Napriek legislatívnemu úsiliu z údajov vyplýva, že mnohé z týchto osôb stále čelia diskriminácii vo svete práce z dôvodu stereotypov, ktoré ich vykresľujú ako neproduktívne.

Jedným z hlavných záverov vypočutia bolo konštatovanie, že v novej stratégii EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím sa uznali problémy, ktorým čelia mladí ľudia so zdravotným postihnutím, pokiaľ ide

o zamestnanie a vzdelávanie. Sociálni partneri však sú zvedaví, či bude toto úsilie dosť ambiciózne.

Mladí ľudia so zdravotným postihnutím v snahe dostať sa na trh práce narážajú na prekážky, ktoré existujú v súkromnom aj vo verejnom sektore. V porovnaní s celkovou populáciou je miera nezamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím skutočne neúmerne vysoká, najmä v prípade žien a mladých ľudí. Podľa najnovších údajov dostupných na úrovni EÚ je pravdepodobnosť zamestnať sa u osôb so zdravotným postihnutím o 24,4 % nižšia než u ľudí bez zdravotného postihnutia. Zdá sa, že pandémie COVID-19 túto nerovnosť ešte

prehľadila.

Vedúca výskumná manažérka nadácie Eurofound **Daphne Nathalie Ahrendt** predstavila výsledky prieskumu, ktorý nadácia vypracovala: medzi respondentmi so zdravotným postihnutím bolo 27 % nezamestnaných v porovnaní s 12 % medzi respondentmi bez zdravotného postihnutia, z ktorých sa len 38 % považuje za finančne nestabilných v porovnaní s 55 % v prípade zdravotne postihnutých osôb. Veľká väčšina respondentov so zdravotným postihnutím s väčšou pravdepodobnosťou čelí depresii a osamelosti.

Francesca Sbianchi z mládežníckeho výboru Európskeho fóra zdravotného postihnutia dodala: „Mnohí z nás majú vyššie životné náklady, a preto sú závislí od podporných služieb a príspevkov pre osoby so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť dôstojne“. Jedným z hlavných predpokladov na odstránenie niektorých nerovností je umožniť týmto osobám poberať príspevok pre osoby so zdravotným postihnutím aj po tom, ako začnú pracovať, aby sa im poskytol čas na dosiahnutie finančnej nezávislosti.

Stefan Tromel z Medzinárodnej organizácie práce poukázal na to, že hoci nové formy zamestnania predstavujú príležitosti na začlenenie väčšieho počtu ľudí so zdravotným postihnutím, z údajov OECD vyplýva, že medzi osobami so zdravotným postihnutím a bez neho existuje priepasť aj v oblasti digitálnych zručností a že práca na diaľku musí zostať slobodnou voľbou. S cieľom odstrániť tieto nedostatky a zlepšiť prístupnosť pracovísk musia odborové zväzy spolupracovať so sociálnymi partnermi. Hospodárske a sociálne rady každej krajiny by mohli tvoriť vhodnú platformu na tento účel.

Diskriminácia osôb so zdravotným postihnutím je ešte väčšia, ak sú to mladí ľudia. Keďže rok 2022 je Európskym rokom mládeže, je nevyhnutné lepšie pochopiť realitu, ktorej každodenne čelí táto špecifická skupina. (rl)

[Nové zdroje financovania rozpočtu EÚ musia byť stabilné, spravodlivé a priaznivé pre podnikanie](#)

Výbor vyzýva Európsku komisiu, aby vykonala cielenejšie posúdenia vplyvu svojich návrhov na nové zdroje financovania z rozpočtu EÚ na splatenie dlhu v rámci nástroja NextGenerationEU.

EHSV vo všeobecnosti súhlasí s navrhovanými príjmami z „vlastných zdrojov“ EÚ pre rozpočet. Musia však byť stabilné a spravodlivé a nemali by zaťažovať domácnosti alebo podniky.

V stanovisku prijatom na májovom plenárnom zasadnutí EHSV tiež vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že jej návrhy odolajú hospodárskym otarasom, a upozorňuje, že tieto návrhy by mohli byť zmarené vplyvom vyšších nákladov na energiu v dôsledku vojny na Ukrajine.

„Návrh nových vlastných zdrojov by nemal ohroziť rozpočty iných programov a nástrojov EÚ a nemali by sa ním zvyšovať príspevky na zdroje založené na HND,“ uviedol spravodajca stanoviska **Philip von Brockdorff**. Pomocný spravodajca **Antonio García del Riego** dodal, že „EHSV oceňuje úsilie OECD zabezpečiť, aby globálne korporácie boli zdaňované tam, kde dochádza k hospodárskej činnosti a tvorbe hodnôt, ale varuje, že podniky EÚ by nemali byť konkurenčne znevýhodnené tým, že budú nové pravidlá uplatňovať skôr ako najväčší obchodní partneri“. (tk)

Politika hospodárskej súťaže by mala zodpovedať novým ambíciám EÚ

Pravidlá kontroly fúzií, antitrustovej kontroly a kontroly štátnej pomoci by sa mali prepracovať tak, aby podporovali ambície Únie v oblasti klímy a digitálnych technológií a pomohli dosiahnuť strategickú autonómiu. To si však bude vyžadovať rozsiahle investície. EHSV so svojich dvoch stanoviskách vysvetľuje, ako by toto prepracovanie malo vyzeráť.

Predmetom diskusie, ktorá sa konala 19. mája v rámci plenárneho zasadnutia EHSV, boli dve správy venované politike hospodárskej súťaže EÚ a štátnej pomoci pre zdravotnícke a sociálne služby v zmenenom globálnom kontexte.

V správe na tému [Politika hospodárskej súťaže pripravená na nové výzvy](#) apeluje EHSV na Európsku komisiu, aby bola pri prebiehajúcom prepracúvaní politiky hospodárskej súťaže EÚ ambicióznejšia.

Opatrenia prijaté v súvislosti s pandémiou COVID-19 a s ruskou agresiou na Ukrajine výrazne pomohli podnikom, avšak v tejto súvislosti je potrebné zlepšenie. Takisto treba zabezpečiť, aby kritériá oprávnenosti umožňovali všetkým odvetviam profitovať z týchto opatrení a aby najviac postihnuté podniky nezostali mimo.

Všeobecný rámec práva hospodárskej súťaže sa síce prispôbil viacerým výzvam, nie však dostatočne, pokiaľ ide o plnenie strategických cieľov EÚ, t. j. zelenej a digitálnej transformácie, či odolnosti. EHSV zdôrazňuje, že tieto ambície si vyžadujú veľké verejné a súkromné investície a treba ich v maximálnej miere podporiť.

Opatrenia na kontrolu koncentrácie a fúzií sú niekedy v rozpore so snahou udržať konkurencieschopnosť vo vzťahu s USA a Čínou. Ustanovenia o zneužívaní dominantného postavenia nie sú nevyhnutne prispôbené novým ekologickým a digitálnym výzvam.

„Navrhujeme niektoré technické úpravy s cieľom uľahčiť prístup k podpore, ale aj lepšie spôsoby zohľadnenia inovácií a digitálneho vývoja. Predložili sme aj návrhy, ktoré by umožnili, aby mohli profitovať všetky odvetvia, nielen priemysel. Konkrétne mám na mysli odvetvie obchodu a malé a stredné podniky,“ uviedla spravodajkyňa stanoviska **Emilie Prouzet**.

„Pandémia COVID-19 nám ukázala, že systémy zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia nie sú schopné rýchlo reagovať na žiadnu zmenu. Opatrenia, ktoré navrhujeme, by pomohli zjednodušiť a urýchliť poskytovanie štátnej pomoci,“ vyhlásil spravodajca **Giuseppe Guerini** (Organizácie občianskej spoločnosti, IT).

Ďalší dôležitý návrh sa týka maximálnej povolenej výšky štátnej pomoci. EHSV uvádza, že strop pre oznamovanie pomoci Komisii (v súčasnosti vo výške 500 000 EUR počas troch fiškálnych rokov), ktorý spôsobuje zdĺhavý a zložitý proces, by mal byť v prípade týchto služieb vyšší ako v prípade iných služieb všeobecného záujmu. To by bolo odôvodnené ich úlohou vo verejnom záujme, ich obmedzeným vplyvom na cezhraničný obchod a aktuálnym návratom inflácie. (dm)

V [stanovisku](#), ktoré navrhol poradný výbor pre priemyselné zmeny (CCMI) a ktoré bolo prijaté na májovom plenárnom zasadnutí, Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) odporúča, aby Európska komisia a národné vlády po konzultácii so všetkými zainteresovanými stranami v rámci obalového priemyslu prijali potrebné kroky v súvislosti so životným cyklom každého produktu s cieľom zlepšiť udržateľnosť tohto odvetvia.

„Budúce právne predpisy EU by sa mali zamerať na celý životný cyklus výrobkov s cieľom podporiť obehové hospodárstvo. Výroba, spotreba a nakladanie s odpadmi v obalovom priemysle sú kľúčové pri napredovaní smerom k udržateľnej budúcnosti,“ uviedol spravodajca stanoviska **Matteo Carlo Borsani**.

Stanovisko obsahuje zoznam preferovaných surovín: prostredníctvom obalov vyrobených z prírodných vlákien a iných prírodných materiálov možno účinne oddeliť rast od využívania zdrojov. Obnoviteľné materiály sú dlhodobé, príťažlivé, recyklovateľné a biologicky odbúrateľné.

Taktiež sa vyvíja vnímanie spotrebiteľov a interakcia s obalmi. Je veľmi dôležité, aby priemyselné odvetvie a spotrebiteľia zmenili svoje návyky, pokiaľ ide o balenie.

EHSV tiež vyzýva na to, aby sa v rámci obalového priemyslu nadviazal európsky sociálny dialóg, do ktorého by boli zapojené odborové zväzy a zväzy zamestnávateľov. Vzhľadom na význam obalov vo všetkých oblastiach hospodárstva sa v stanovisku tiež zdôrazňuje, že je potrebné, aby Európska komisia zriadila každoročné fórum o obaloch a odpadoch z obalov. Na fóre by sa stretávali zainteresované strany a zástupcovia európskych inštitúcií s cieľom monitorovať vykonávanie smernice a určiť najlepšie postupy v súvislosti s nariadeniami o udržateľnom balení. (ks/rl)

Obnovi? udržateľný kolobeh uhlíka: EHSV podporuje postoj Európskej komisie

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) prijal na svojom májovom plenárnom zasadnutí [stanovisko](#), v ktorom podporil oznámenie Európskej komisie o udržateľnom kolobehu uhlíka a vyjadril názor, že spoločná poľnohospodárska politika (SPP) musí zabezpečiť strategický rámec pre prechod na nízkouhlíkové poľnohospodárstvo.

V reakcii na naliehavosť klimatických opatrení si Európska únia v právnych predpisoch stanovila do roku 2050 cieľ klimateckej neutrality v celom hospodárstve. Na dosiahnutie tohto ambiciózneho cieľa sa musí zaviesť udržateľný kolobeh uhlíka odolný proti zmenám klímy, a to prostredníctvom kľúčových opatrení, ako je recyklácia uhlíka z odpadu, z udržateľných zdrojov biomasy alebo priamo z atmosféry a rozširovanie takých riešení v oblasti odstraňovania uhlíka, ktoré zachytávajú CO₂ z

atmosféry a dlhodobo ho ukladajú.

„Ak chceme dosiahnuť uhlíkovú neutralitu, musíme znížiť emisie skleníkových plynov, nájsť náhrady za fosílny uhlík a rozšíriť úložiská uhlíka,“ uviedol spravodajca stanoviska **Arnold Puech d'Alissac**. Dodal, že EHSV podporuje oznámenie Komisie kolobehu uhlíka, v ktorom sa navrhujú dve možnosti odstraňovania a sekvestrácie uhlíka: prírodné riešenia (tzv. poľnohospodárska sekvestrácia uhlíka) a priemyselné technické riešenia.

EHSV preto nabáda Európsku komisiu, aby k tejto téme pristupovala holistickým spôsobom, rozšírenie úložísk uhlíka a nahradenie čo najväčšieho množstva fosílného uhlíka bude totiž nevyhnutne spojené s väčšou produkciou biomasy, čo bude mať vplyv na sektor pôdy. Tento sektor môže zohrávať aktívnu úlohu v boji proti globálnemu otepľovaniu a zároveň prispievať k širšej transformácii na udržateľný potravinový

systém.

Sekvestrácia uhlíka v poľnohospodárstve by sa nemala vnímať len ako obchodná príležitosť, ale aj ako základný prvok budúcnosti európskeho poľnohospodárstva a ako nástroj na boj proti zmene klímy. Uhlíkové kredity musia predstavovať odmenu za poskytnutú službu, teda sekvestráciu atmosférického uhlíka, no musia podporovať aj prechod na nízkouhlíkové poľnohospodárstvo.

Výbor vyzdvihuje aj dôležitú úlohu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ktorá by mala zabezpečiť politický rámec pre prechod na nízkouhlíkové poľnohospodárstvo s menšími emisiami a väčšou sekvestráciou. Okrem toho zdôrazňuje, že ukladanie uhlíka by nemalo byť podmienkou krízového plnenia SPP a že je nevyhnutné vytvoriť a podporovať trh s uhlíkom. EHSV sa domnieva, že na rozvoj sekvestrácie uhlíka v poľnohospodárstve bude potrebný jasný spoločný právny rámec pre členské štáty, pričom by sa mali zohľadniť rozdiely z hľadiska objemu investícií a podpory, ktoré môžu jednotlivé členské štáty poskytnúť. (ks)

Podľa EHSV sú bezpečné a cenovo dostupné dodávky energie prioritou

Energetická nezávislosť je pre budúcnosť Európy kľúčová. EÚ potrebuje čo najskôr zaručiť bezpečnosť svojich dodávok energie, oslobodiť sa od ruského plynu a výrazne urýchliť prechod na čistú energiu. To sú hlavné závery stanoviska na tému *REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu*. Stanovisko bolo prijaté na májovom plenárnom zasadnutí a vypracovali ho Thomas Kattinig, Alena Mastantuono a Simo Tiainen.

EHSV podporuje oznámenie Komisie o pláne REPowerEU, ktorý kolégium schválilo v ten istý deň ako výbor stanovisko a ktorý je podľa jeho názoru v súlade s cieľmi Zelenej dohody a európskej energetickej únie. Stanovujú sa v ňom okrem iného nové opatrenia na urýchlenie výroby zelenej energie, diverzifikáciu dodávok a zníženie dopytu po ruskom plyne, ktorý viedol k výraznému nárastu cien na trhu s elektrickou energiou v dôsledku manipulácie s trhom.

Výbor takisto upozorňuje, že pri nahrádzaní ruského plynu inými zdrojmi musí byť EÚ obzvlášť opatrná a zohľadniť ich vplyv na životné prostredie, ako aj riziko novej závislosti od tretích krajín, ktoré neuznávajú európske hodnoty.

Súčasná geopolitická situácia v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu ešte viac zhoršila bezprecedentný nárast cien energií, s ktorým EÚ zápasí už niekoľko mesiacov. Je preto mimoriadne dôležité prijať okamžité opatrenia na zmiernenie dosahu týchto vysokých cien na európske domácnosti, poľnohospodárov, podniky a priemysel. (mp)

EHSV vyzýva na konkrétnejšie opatrenia na podporu a ochranu nezávislých bieloruských novinárov

Od augusta 2020 autoritársky režim Alexandra Lukašenka vo veľkom útočí na občiansku spoločnosť, nezávislých novinárov, blogerov a spisovateľov v Bielorusku. EHSV uverejnil informačnú správu o situácii v médiách v krajine, pričom uviedol odporúčania, ako pomôcť bieloruským mediálnym spoločnostiam a novinárom, ktorí utiekli z krajiny, a tiež tým, ktorí bojujú proti režimu.

Spravodajkyňa a členka EHSV **Tatjana Babrauskienė**, ktorá na májovom plenárnom zasadnutí predstavila [informačnú správu o podpore nezávislých médií v Bielorusku](#), poukázala na výrazný prínos vymenovanej expertky, nezávislej bieloruskej novinárky **Hanny**

Liubakovej k celkovej príprave správy. Okrem toho zdôraznila, že „je dôležité uznať neuveriteľnú prácu bieloruských novinárov, ktorí veľmi často riskujú svoje životy a vystavujú svoje rodiny nebezpečenstvu len preto, aby sme mohli poznať pravdu“. „Je našou povinnosťou týchto ľudí chrániť a podporovať,“ vyhlásila na záver.

Keďže situácia v oblasti médií v Bielorusku sa týka celej Európy, EHSV navrhuje, aby členské štáty nielen nadviazali spoluprácu s nezávislými spravodajskými agentúrami v Bielorusku, ale aj pomohli šíriť správy z tejto krajiny.

Informačná správa prináša konkrétne odporúčania a uvádza sa v nej globálny príklad podpory slobody médií v čase krízy:

- udeľovanie víz bieloruským novinárom utekajúcim pred prenasledovaním;
- vytvorenie fondu EÚ a národných fondov v členských štátoch na podporu slobodných bieloruských médií a novinárov;
- právna, finančná a psychologická pomoc pre prenasledovaných novinárov;
- integrácia nezávislých bieloruských novinárov v členských štátoch EÚ prostredníctvom zamestnania alebo štipendií;
- odstraňovanie byrokracie pri získavaní finančnej pomoci EÚ;
- IT zariadenia umožňujúce prístup na internet a digitálne nástroje na vyhnutie sa cenzúre.

Mládež západného Balkánu potrebuje pre svoju budúcnosť konkrétne politiky

Účastníci vypočutia na tému „Mládežnícka politika na západnom Balkáne ako súčasť inovačnej agendy pre západný Balkán“, ktoré usporiadal EHSV, opätovne potvrdili význam mladých ľudí pre budúcnosť regiónu. Poukázali aj na problém „úniku mozgov“ a na to, ako by jeho premena na „cirkuláciu mozgov“ mohla stimulovať hospodársky rast a rozvoj na západnom Balkáne.

Členka EHSV **Dragica Martinović Džamonja** je presvedčená o tom, že mladí ľudia sú dôležitým zdrojom rozvoja a základným faktorom mieru a stability.

V podobnom duchu sa vyjadril aj **Andrej Zorko**, takisto člen EHSV: „Mladí ľudia by nemali byť predmetom projektu, ale skutočne musia byť aktívnou súčasťou tvorby politiky.“

Riaditeľka iniciatívy Tirana – Európske hlavné mesto mládeže 2022 **Dafina Peci** vyzdvihla význam mládeže a organizácií občianskej spoločnosti a predstavila prácu platformy pre mládež na západnom Balkáne, ktorá je už roky aktívna v šiestich krajinách západného Balkánu.

Únik mozgov možno zmeniť na ich prílev

Neadekvátne vzdelanie, nedostatok zručností, zlé pracovné podmienky a obmedzené príležitosti nedokážu zaručiť prosperujúcu budúcnosť pre mladých ľudí.

Generálny tajomník Úradu pre regionálnu spoluprácu mládeže (RYCO) **Albert Hani** uviedol, že priemerne 52 % mladých ľudí by chcelo žiť mimo regiónu. „Ak majú vlády presvedčiť mladých ľudí, aby zostali doma, musia preukázať svoju odhodlanosť venovať pozornosť potrebám a prioritám mladých ľudí,“ dodal.

Projektová manažérka v Belehrade Open School **Milica Škiljević** upozornila na nedostatok informácií o kariére a vyhliadkach na zamestnanie.

Tímový vedúci projektu západobalkánskeho mládežníckeho laboratória v Rade pre regionálnu spoluprácu **Ognjen Marković** vysvetlil, v čom spočíva pridaná hodnota účasti mladých ľudí: môžu ponúknuť znalosti a odborné znalosti za predpokladu, že budú mať rovnaké postavenie ako tvorcovia politík.

Iniciatíva Záruka pre mladých ľudí pre západný Balkán spolu s mládežníckymi sieťami a vnútroštátnymi zainteresovanými stranami by mohla byť začiatkom reformného procesu, čím by sa posilnila zamestnateľnosť mladšej generácie v regióne. (at)

Beh za Ukrajinu

Podpredsedníčka **Giulia Barbucci** sa 29. mája zúčastnila v mene EHSV na 42. ročníku bežeckých pretekov 20 km cez Brusel spolu so zástupcami ostatných inštitúcií EÚ, medzi ktorými bola aj predsedníčka Európskeho parlamentu **Roberta Metsola**.

Giulia Barbucci považuje toto podujatie za mimoriadne dôležité, at o najmä v súčasnom kontexte. „Na populárnom behu 20 km cez Brusel sa zúčastnilo 33 000 európskych občanov a zástupcov inštitúcií EÚ. Preteky vyslali silné posolstvo na podporu mieru a solidarity s Ukrajinou,“ vyhlásila.

Tento rok sa na štart postavilo viac ako 33 000 ľudí zo 137 rôznych krajín, ako aj 800 členov tímu „Running for Europe“. Rovnako ako v roku 2021 aj tento raz vyhral preteky Belgičan **Amaury Paquet**, ktorý zabehol 20 km za 1:00:01 hod.

Tohtoročné podujatie bolo prejavom solidarity Európskej únie s Ukrajinou. Získané finančné prostriedky budú darované Národnej organizácii skautov Ukrajiny a poslúžia na nákup potravín, liekov, spacích vakov a iných nevyhnutných potrieb a tiež pomôžu pri koordinácii psychologickej podpory určenej osobám a komunitám, ktoré zasiahol vojnový konflikt. (ehp)

AKTUALITY SKUPÍN

Európsky akt o čípoch – dôležitá iniciatíva s niekoľkými otáznikmi

Heiko Willems, člen skupiny Zamestnávateľa v EHSV

Polovodiče sú nevyhnutnou súčasťou mnohých rôznych hospodárskych odvetví a oblastí života – pre priemysel aj spotrebiteľov. Okrem toho ciele zelenej a digitálnej transformácie nie je možné dosiahnuť bez polovodičov. Európskym aktom o čípoch, ktorý Európska komisia predstavila 8. februára 2022, sa má zaistiť bezpečnosť dodávok, odolnosť a technologické prvenstvo EÚ v oblasti polovodičových technológií a aplikácií.

Posilnenie európskeho ekosystému polovodičov si vyžaduje súkromné investície a významnú podporu zo strany verejného sektora. Komisia preto plánuje v najbližších rokoch investovať 43 miliárd EUR. Veľká časť rozpočtu sa však len prerozdolí z iných programov a zodpovedá iba

približne tretine sumy, ktorú má Čína v úmysle vyčleniť do roku 2025. Zároveň poskytnutie významnej štátnej pomoci by mohlo viesť k investíciám, ktoré nie sú komerčne udržateľné a mohli by mať negatívny vplyv na trh.

EÚ musí venovať pozornosť aj potrebám európskeho priemyslu. Schopnosť vyrábať prvky malých veľkostí (< 10 nm) nie je jediným určujúcim faktorom úspechu ekosystému polovodičov. Existujú aj ďalšie silné stránky európskych výrobcov polovodičov, na ktoré treba prihliadnuť.

Hodnotový reťazec v odvetví polovodičov je jedným z najviac globalizovaných reťazcov. Vytvorenie uzavretého hodnotového reťazca v každej časti sveta by preto nemalo ekonomický zmysel. Podrobná analýza silných a slabých stránok európskeho ekosystému polovodičov by mala skôr slúžiť ako východiskový bod na diskusiu o tom, ako by ciele investície mohli zvýšiť odolnosť Európy. EÚ by okrem toho mala prehĺbiť medzinárodné partnerstvá.

Táto situácia sa musí zohľadniť aj v súvislosti s plánovanými núdzovými opatreniami, ktoré sú mimoriadne veľkého rozsahu. Uprednostňovanie objednávok pre kritické sektory, spoločné nákupné schémy a kontroly vývozu predstavujú rozsiahle intervencie na trhu, ktoré musia byť vyhradené pre výnimočné situácie.

EHSV prerokuje stanovisko na tému [Akt o čípoch pre Európu](#) (INT/984) na svojom júnovom plenárnom zasadnutí.

Po Konferencii o budúcnosti Európy sa na požiadavky občanov musí reagovať

Skupina Pracovníci v EHSV

Po roku intenzívnej práce v rámci Konferencie o budúcnosti Európy boli napokon zverejnené odporúčania, ktoré z nej vzišli. Ide o súbor [ambiciózných návrhov](#) na spravodlivejšiu a silnejšiu Európu, ktoré predložili občania z celej Európy v spolupráci so sociálnymi partnermi a inými aktérmi. Podľa názoru občanov musí Európska únia rozhodne urobiť viac v oblastiach, ktoré sú pre nich dôležité, najmä pokiaľ ide o nerovnosť, chudobu, boj proti zmene klímy a ochranu demokracie. Dobrým príkladom v tomto smere môže byť doplnenie protokolu o sociálnom pokroku, ktorým sa zabezpečí, že sociálne a pracovné práva budú rovnocenné so štyrmi základnými slobodami na jednotnom trhu. Občania taktiež požadujú odvážnejšiu Európu, ktorá bude na

medzinárodnej scéne postupovať jednotne, dokáže reagovať na prostredie, ktoré ju obklopuje, bude mať bližšie k svojim občanom a bude používať transparentnejšie pracovné postupy.

Výsledky konferencie však nesmú zostať len prázdnyimi slovami a dobrými úmyslami. Je nevyhnutné premeniť ich na skutočnosť. To znamená, že treba zorganizovať konvent a preskúmať možnosti vytvorenia stálych štruktúr na zapojenie občanov, na čo je Európsky hospodársky a sociálny výbor mimoriadne dobre vybavený. Ako centrála organizovanej občianskej spoločnosti a poradnej demokracie v EÚ musí EHSV zabezpečiť, aby sa ambiciózne návrhy občanov zmenili na skutočné politiky. Občania dostali možnosť vyjadriť sa a využili ju. Skupina Pracovníci usporiadala [konferenciu na vysokej úrovni](#), na ktorej sa zúčastnili zástupcovia rôznych zložiek Konferencie o budúcnosti Európy, aby prediskutovali odporúčania a zvážili odpoveď na tento konkrétny návrh, ktorým sa zaistí kontinuita participačného procesu. Teraz sú na rade inštitúcie, aby podnikli potrebné kroky. (prp)

Skupina Rozmanitá Európa v EHSV sa odteraz nazýva skupina Organizácie občianskej spoločnosti

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

Skupina Rozmanitá Európa (skupina III) Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) 18. mája 2022 jednomyselne rozhodla zmeniť svoj názov na „skupina Organizácie občianskej spoločnosti“. Zmena názvu nadobúda účinnosť s okamžitou platnosťou.

Predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti **Séamus Boland** je presvedčený o tom, že „hospodárska a finančná kríza, pandémia COVID-19 a teraz vojna na Ukrajine ukázali, že organizácie občianskej spoločnosti aktívne prispievajú k odolnosti a udržateľnosti našich komunít. Prinášajú riešenia na množstvo výziev, obhajujú naše európske

hodnoty a sú nevyhnutné pre vykonávanie účinných politík. Organizácie občianskej spoločnosti sú kľúčovými aktérmi udržateľnej budúcnosti a táto ich úloha musí byť uznaná“.

Skupina sa preto rozhodla zmeniť svoj názov, aby zainteresované strany hneď pochopili jej zloženie a poslanie.

Zmena názvu je obzvlášť aktuálna vzhľadom na uverejnenie záverečnej [správy](#) o výsledkoch Konferencie o budúcnosti Európy. V správe sa navrhuje posilniť existujúce štruktúry, aby lepšie odrážali potreby a očakávania občanov EÚ v rozhodovacom procese, a v tejto súvislosti posilniť inštitucionálnu úlohu EHSV ako sprostredkovateľa a garanta činností v oblasti participatívnej demokracie, ako sú štruktúrovaný dialóg s organizáciami občianskej spoločnosti a občianske panely.

Počas predsedníctva v rokoch 2020 – 2023 sa skupina Organizácie občianskej spoločnosti prioritne venuje problematike chudoby a úlohe organizácií občianskej spoločnosti v boji proti nej.

Viac sa o skupine dozviete na jej [internetovej stránke](#).

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Biodiverzita: umelci sa angažujú

Nová generácia umelcov stavia biodiverzitu a prírodu do centra svojej umeleckej činnosti. Online výstava s názvom „Biodiverzita: umelci sa angažujú“, skutočne jedinečným spôsobom zdôrazňuje spojenie medzi ľuďmi a prírodou. Výstava sa organizuje v spolupráci s francúzskym predsedníctvom Rady EÚ a potrvá od 20. mája do 20. júna 2022.

Francúzska delegácia v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore vybrala v rámci tohto online umeleckého projektu päť emblematických mladých umelcov ako uznanie za ich prácu pri uvádzaní týchto tém do centra pozornosti a do verejnej diskusie.

Umelci boli vybraní spomedzi 21 laureátov ceny *Planète Art Solidaire*, ktorú v roku 2021 udelila nezisková organizácia [Art of Change 21](#). Táto stopercentne virtuálna výstava zahŕňa jedno dielo od každého umelca, ku ktorému pripája vysvetlenie, ako aj krátke video, v ktorom každý umelec hovorí o svojom diele. (ck)

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto ?ísla prispeli

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.

EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.

Reprodukcia je dovoľjena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

07/2022